

21.10.2022 CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

21.10.2022 4-35/17-1669

21.10.2022

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28, MD – 2004

În conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea efectuării controlului constituționalității prevederilor art. 453 lit. b) art. 440 alin. (3), Capitolul II Cartea a doua, Titlul I din Codul Contravențional nr. 218/2008.

Anexă:

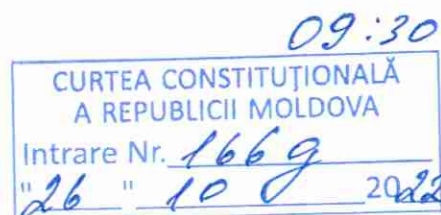
1. Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 1 file;
2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 12 file.
3. Copia încheierii Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2022, privind admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 3 file;

Judecător al
Curții de Apel Chișinău

Moroza Ghenadie

ex: Stirbu Fiodor

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoană fizică**

1. Nume *Coda*

2. Prenume *Victor*

A.3. Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu *Curtea de Apel Chișinău*

2. Judecător/complet de judecată *Bulhac Ion – președintele completului, Moroza Ghenadie, Lîsîi Ghenadie*

4. Adresa instanței de judecată *mun. Chișinău, str. Teilor 4*

5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată *Tel: (022) 409-120, E-mail: cac@justice.md*

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței de drept comun²

Pe rolul instanței de judecată se află cauza contravențională, inițiată la recursul depus de Coda Victor și Coda Vanessa, aspra Hotărârii judecătorești emise de Judecătoria Căușeni, Sediul Central, Judecător Pleșca Sergiu, prin care a fost admisă contestația depusă de cet. Sârbu Ilona, asupra Încheierii IP Căușeni, prin care a fost refuzat în pornirea procesului contravențional în privința lui Coda Victor și Coda Victor la plângerea cet. Sârbu Ilona, pe faptul presupuselor acțiuni de huliganism.

Astfel, la originea cauzei stă plângerea cet. Sârbu Ilona, care contestă acțiunile, sau mai bine zis, inacțiunile IP Căușeni de investigare eficientă a plângerii/denunț depus pe numele lui Coda Victor și Coda Vanessa.

Prin hotărârea judecătorească emisă, Instanța de judecată a apreciat că IP Căușeni a emis încheierea de refuz fără a fi audiați cet. Coda Victor și Coda Vanessa pe marginea plângerii depuse de cet. Sârbu Ilona.

Totodată, procesul de judecată în cadrul căruia a fost examinată contestația depusă de cet. Sârbu Ilona împotriva Încheierii IP Căușeni a fost desfășurat fără participare, (citarea în vreun mod oarecare) a cet. Coda Victor și Coda Vanessa).

Despre decizia adoptată persoanele terțe : Coda Victor și Coda Vanessa au aflat accidental, de la greșierul instanței de judecată.

Obiectul prezentei sesizări îl constituie procedura legală care implică omisiunea legală de a informa persoanele în privința cărora a fost depus actul de sesizare despre procesele judiciare în materie contravențională în care aceștia sunt vizați și a fi atrași în proces în baza unei calități procesuale distincte.

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecății instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

C. Obiectul sesizării³

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare prevederilor articolelor

Capitolul II din Cartea a doua, Titlul I al Codului contravențional raportate la prevederile Articolul 453 Cod Contravențional Actele preliminare

În termen de 3 zile de la data intrării cauzei contravenționale în instanță, judecătorul verifică competența și, după caz:

- a) dispune remiterea după competență a dosarului cu privire la contravenție;
- b) fixează data examinării cauzei contravenționale, **dispune citarea părților și altor participanți la ședință**, întreprinde alte acțiuni pentru buna ei desfășurare.

Obiectul nemijlocit al sesizării excepției de neconstituționalitate îl reprezintă sintagma ***”dispune citarea părților și altor participanți la ședință, întreprinde alte acțiuni pentru buna ei desfășurare”*** conținute la norma articolului 453 lit. b) Cod contravențional al RM.

Art. 440 alin. (3) cod contravențional.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale *ratione materiae*. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

În cadrul prezentei sesizări se propune abordarea unei omisiuni în contextul pregătirii și desfășurării proceselor de judecată în cadrul proceselor judiciare în materie contravențională, sub aspectul accesului la justiție.

Ținem să menționăm că Codul contravențional, dar și cel de Procedură penală nu prevede noțiunea procedurală, de "persoană terță" sau "parte interesat", ca participant distinct al procesului judiciar în materie contravențională, cu drepturi și obligații distincte.

Capitolul II al Cărții a doua, Titlul I, din Codul contravențional al RM prevede următorii participanți la procesul contravențional: Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, Agentul constatator, Procurorul, Victima, Martorul, Specialistul, Expertul, Interpretul, traducătorul, Apărătorul, Consilierul de probațiune.

Totodată, în cadrul activității practice, în cadrul procesului judiciar, de regulă atât în cadrul examinării plângerilor penale în baza art. 313 Cod de procedură penală, cât și în cadrul cauzelor contravenționale, aparte necesitatea respectării drepturilor persoanei interesate în soluționarea plângerii au contestației (după caz), a cărui drepturi pot fi afectate prin soluția adoptată. Mai mult, în practică neatragera unui asemenea participant în cadrul procesului de judecată atrage casarea hotărârii judecătorești adoptate și trimiterea cauzei la rejudecare.

Totuși, uneori, în funcție de situația concretă, instanțele de judecată omit să atragă în proces "persoanele interesate" "persoanele în privința căreia a fost depus actul de sesizare", or această obligație nu rezultă direct din corpul normelor legale aplicabile materiei de drept supuse judecării. La modul practic, instanța de judecată, până la deschiderea ședinței de judecată întreabă părțile prezente dacă cunosc date de contract al persoanei interesate pentru a fi atrasă aceasta în proces, fie contestatorul indică datele acestuia în contestația depusă. Această omisiune vădită a legii, lasă o marjă foarte largă de abuz și limitare intenționată a dreptului de acces al persoanei interesate în procesul judiciar, or drepturile și interesele acesteia sunt direct vizate și pot fi afectate prin viciul legalității, or acestuia nu i s-a asigurat dreptul de acces la justiție manifestat prin admiterea la un proces contradictorial cu toate drepturile și obligațiile ce decurg din acesta.

Dacă este să facem o analiză a științei dreptului penal și implicit, contravențional, observăm că există o lacună la nivel de sistem de drept în parte ace ține de drepturile și obligațiile persoanei în privința căreia a fost depusă o plângere penală (sau contravențională după caz.)

Până la atribuirea acesteia a unui statut procesual: persoană în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, sau bănuț, aceasta nu dispune de nici drept în apărarea sa, și organele abilitate al Ministerului Afacerilor Interne decis în funcție de probatoriu sau informație neverificată complet pornirea sau refuzarea procesului contravențional (*in rem* sau *in personam*), ca ulterior să intre în drepturile de a efectua acțiuni de investigație,

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

implicit audierea persoanei în calitatea procesuală respectivă, cu asigurarea dreptului de a prezenta probe în apărarea sa, dar și alte drepturi inerente.

Considerăm că în cazul în care aceste drepturi nu au putut fi asigurate la faza de examinare a sesizării persoanei în ordinea art. 440 alin. (3) Cod contravențional al RM, acestea urmează a fi asigurate la faza de judecare a cauzei, în baza art. 453 lit. b) Cod contravențional, or această etapă este una publică, nu afectează obiectul denunțului, și țin de aspecte de procedură în partea ce ține de sesizarea agentului constatator și respectiv suficiența materialului probator ce reiese din actul de sesizarea a la acestuia. În atare circumstanțe, orice persoană are un interes legitim să dispună de drepturile sale, atât timp cât decizia adoptată îi pot afecta în mod direct drepturile și interesele sale.

Ordinea de examinarea a contestației depuse asupra încheierii de refuz în pornirea procesului contravențional reprezintă în sine o procedură contravențională distinctă, înafara procesului contravențional propriu zi, dar care îl generează pe ultimul respectiv face corp comun cu acesta, iar drepturile ce îi sunt inerente procesului contravențional, trebuie să fie prezente și procesului de examinare a refuzului în pornirea procesului contravențional propriu-zis.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

În conformitate cu prevederile art. 7 din Constituție, Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

În conformitate cu prevederile art. 20 alin. (2) din Constituție, nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21 din Constituție stabilește că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Conform dispozițiilor art. 23 alin. (2) din Constituție, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Conform art. 54 din Constituție *”Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți”*

(1) *În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.*

(2) *Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.*

(3) *Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.*

(4) *Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.*

În continuare, țin să menționez că art. 1 alin. (3) din Constituție, proclamă Republica Moldova ca un stat de drept și democratic.

Curtea Constituțională a Republicii Moldova în paragraful 45 din hotărârea nr. 5 din 06.03.2018, menționează că exigențele statului de drept presupun *inter alia* asigurarea legalității și a certitudinii juridice, iar potrivit paragrafului 46 al aceleiași hotărâri, Curtea a reținut că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar,

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate.

În hotărârea sa nr. 26 din 23.11.2010, Curtea Constituțională a reținut că pentru a corespunde celor trei criterii de claritate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție (*a se vedea paragraful 10 al hotărârii Curții*).

Totodată, în hotărârea sa nr. 26 din 27.09.2016, Curtea Constituțională a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

Mai mult decât atât, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza ”*Rotaru vs. România*”, hotărârea din 04.05.200, paragraful 55, a statuat cu privire la cerința previzibilității legii, că o normă este ”*previzibilă*” numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate, să își corecteze conduita.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat că nu poate fi considerată ”*lege*” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anumite garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice ”cauza *Amann vs. Elveția*”, hotărârea din 16.02.2000, paragraf 56). Textul preciziei legii impune ca legea, în situații în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza *Silver și alții vs. Regatul Unit*, hotărârea din 25.03.1983, paragraf 80).

Statele semnatare urmează să respecte principiul egalității în fața legii, drept garantat de art. 16 al Constituției, precum și principiul inadmisibilității limitării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și cetățeanului, garantat de art. 54 al Constituției, prin neadmiterea aplicării unui tratament diferențiat față de participanții la proces, în speță partea acuzării și partea apărării (hotărârea Curții Constituționale nr. 11 din 08.05.2018).

Curtea Europeană a subliniat în jurisprudența sa că tratamentul diferențiat echivalează cu discriminare, dacă nu are la bază o justificare obiectivă și rezonabilă, a persoanelor în situații similare. ”Lipsa justificării obiective și rezonabile” presupune că diferența în cauză nu urmărește un ”scop legitim” sau că nu există un ”raport rezonabil de proporționalitate” între mijloacele folosite și ”scopul urmărit” (*Sejdic și Finci vs. Bosnia*

și Herțegovina, 22.12.2009, paragraf 42; *Stummer vs. Austria*, 07.07. 2011, paragraf 87; *Khamtokhu și Aksenchik vs. Rusia*, 24.01 2017, paragraf 64) .

În jurisprudența sa cu privire la accesul la justiție, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că articolul 6 § 1 din Convenție include „dreptul la un tribunal”. Pentru ca dreptul de acces la un tribunal să se bucure de efectivitate, persoanele trebuie să aibă posibilitatea clară și practică de a contesta actele care constituie ingerințe în drepturile lor (*a se vedea Beneficio Cappella Paolini v. San Marino*, 13 iulie 2004, § 28). Curtea Europeană a stabilit că dreptul de acces la un tribunal nu include doar dreptul de a iniția o acțiune în justiție, ci și dreptul la soluționarea cauzei de către un tribunal competent să se pronunțe asupra tuturor aspectelor de fapt și de drept (*Fălie v. România*, 19 mai 2015, § 22 și § 24; *Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții v. România [MC]*, 29 noiembrie 2016, § 86).

Raportând cele menționate *supra* la pretinsa problemă de neconstituționalitate pusă în prezenta sesizare, reținem că Codul contravențional, dar și art. 313 Cod de procedură penală nu respectă garanții ale persoanei în privința căreia este pornit un proces contravențional (sau penal). Aceasta nu are posibilitatea de a prezenta probe în apărarea sa, și este nevoită să se apere doar după soluția adoptată de instanța de judecată fără participarea sa.

În plan secund, există premise foarte probabile ca partea vătămată sau persoana ce a făcut denunțul sau sesizarea să fie interesată în derularea anchetei și să omită să informeze instanța cu privire la datele de contact ale persoanei în privința căreia a fost depus denunțul sau actul de sesizare.

În plan terț, sunt omise drepturile și obligațiile agentului constatator, care după ce a efectuat controlul actului de sesizare, a emis încheierea de refuz în pornirea procesului contravențional, și respectiv cunoaște date despre persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional

Acest lucru creează o incertitudine și o insecuritate juridică și nu oferă o protecție împotriva ingerințelor arbitrare. Corelativ, această incertitudine și insecuritate juridică este de natură să afecteze mai multe drepturi fundamentale ale persoanei, și anume acele drepturi garantate de art. 20 și 26 din Constituție (și a altor drepturi specificate în compartimentul precedent).

Din articolul 54 alin.(2) din Constituție rezultă că ingerințele într-un drept fundamental trebuie să urmărească realizarea unuia sau mai multor din următoarele scopuri legitime: protecția securității naționale, asigurarea bunăstării economice a țării, asigurarea ordinii publice, în vederea prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protecția drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicarea divulgării informațiilor confidentiale și garantarea autorității și imparțialității justiției.

Așadar, nu constatăm vreun scop special care ar putea fi subsumat scopurilor legitime generale prevăzute de articolul 54 alin. (2) din Constituție, în vederea justificării opțiunii de a a omite informarea și a atragerea în procesul de judecată a persoana în privința căreia a fost depusă o plângere sau denunț. Această constatare scutește Curtea să treacă la

următoarea etapă a testului de proporționalitate. Aici este aplicabilă, *mutatis mundis*, Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 6 aprilie 2021, Dosarul nr. 151g/2020.

Reieșind din considerentele expuse în sprijinul sesizării, **Solicit** Curții Constituționale a Republicii Moldova:

1. Să admită spre examinare prezenta sesizare;
2. Să efectueze un control de constituționalitate a prevederilor Capitolului II al cărții a doua, Titlul I din Codul contravențional al RM, raportat la prevederile art. 440 alin. (3) și 453 lit. b) Cod contravențional sub aspectul omisiunii introducerii unui participant distinct la proces: persoana interesată sau persoana în privința căreia a fost depus actul de sesizare sau denunț;
3. Să efectueze un control de constituționalitate a sintagmei "*dispune citarea părților și altor participanți la ședință, întreprinde alte acțiuni pentru buna ei desfășurare*" ale art. 453 lit. b) Cod contravențional sub aspectul omisiunii asigurării drepturilor la apărare în cadrul procesului judiciar a persoanei în privința căreia a fost depus actul de sesizare, prin atragerea acestuia în mod obligatoriu în cadrul procesului judiciar.
4. Curtea Constituțională să dispună introducerea calității de persoană în privința căreia a fost depus actul de denunț în capitolul II al cărții a doua, Titlul I din Codul contravențional al RM cu omologarea drepturilor acesteia cu a altor participanți la procesul contravențional.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

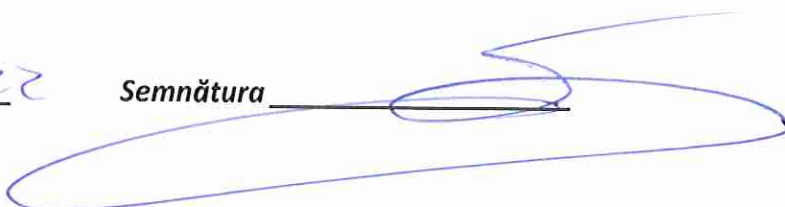
Declar pe propria răspundere că cele declarate în prezenta Sesizare corespund adevărului și îmi asum răspunderea pentru declarații mincinoase și/sau fals în acte publice.

Cu respect, Coda Victor.

Data

13.08.2022

Semnătura

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

Dosarul nr.4r-31/22
4-21140678-02-4r-12012022

ÎNCHEIERE

20 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, în componența:

Președintele de ședință

Bulhac Ion

Judecătorii

Morozan Ghenadie și Lîsîi Ghenadie

Cu participarea:

Recurentului

Coda Victor

judecând în ședință judiciară publică, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de Coda Victor, privind controlul constituționalității art.453 lit. b) și art.440 alin.(3) Cod contravențional, Colegiul penal –

A C O N S T A T A T:

1. În procedura Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău se află la examinare în ordine de recurs, recursul declarat de avocatul Coda Victor și Coda Vanessa împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni (sediul central) din 20.12.2021, la contestația depusă de către Sîrbu Ilona împotriva încheierii agentului constator de încetare a procesului contravențional, din data de 08.09.2021.
2. În ședința de judecată din 20.10.2022, recurentul Coda Victor a depus o cerere de sesizare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, solicitând Înaltei Curți verificarea constituționalității art.453 lit. b) și art.440 alin.(3) Cod contravențional.
3. În motivarea cererii s-a invocat că normele contravenționale respective nu asigură un veritabil acces la justiție a persoanei în privința căreia a fost depus act de sesizare. Această inechitate juridică ridică semne de întrebare cu privire la legalitatea actului judecătoresc adoptat în lipsa unui proces contradictorial.
4. Examinând materialele cauzei, în special a sesizării în speță, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul penal consideră necesar de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, din următoarele considerente
5. Potrivit art.7 alin.(3) - (3²) Cod de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în

procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

6. Relevante speței sunt și prevederile pct.83 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, care stabilesc că, verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

7. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții, și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

8. Pct.107 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că în temeiul art.135 alin.(1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

9. Respectiv, verificând întrunirea în cererea înaintată de către partea recurentă în cadrul ședinței de judecată, a condițiilor enumerate în Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.2 din 09.02.2016, Colegiul penal a ajuns la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de recurentul Coda Victor cu privire la

verificarea constituționalității art.453 lit. b) și art.440 alin.(3) Cod contravențional, cu remiterea materialelor corespunzătoare în adresa Curții Constituționale.

10. În conformitate cu art.7, 342, 364 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

DISPUNE :

Admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de recurentul Coda Victor, inițiată în conformitate cu prevederile art.135 alin.(1) din Constituția RM, pentru verificarea constituționalității art.453 lit. b) și art.440 alin.(3) Cod contravențional.

Expedierea în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, a sesizării de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către recurentul Coda Victor.

Suspendarea examinării recursului declarat de Coda Victor și Coda Vanessa împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni (sediul central) din 20.12.2021, până la examinarea sesizării de către Curtea Constituțională a constituționalității art.453 lit. b) și art.440 alin.(3) Cod contravențional.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președintele ședinței:

/semnat/

Bulhac Ion

Judecătorii:

/semnat/

Morozan Ghenadie

/semnat/

Lîsîi Ghenadie

*Copia corespunde originalului
Judecător*

Morozan Ghenadie